

Ökotugitegevuse kogemused Tallinnas, Tartus ja Rakveres

Helsingi ökotugitegevuse lõpuseminar 14.09.2011

*Ain Suurkaev
Rakvere abilinnapea
Ökotugitegevuse projekti juhtkomitee liige*

*Ahto Oja
Projekti koordinaator*

Ökotugitegevused eesti linnades

- Rakveres on 6 ökotugiisikut
- Tartus on 20 ökotugiisikut
- Tallinnas on 44 ökotugiisikut

Ökotugiisikud käisid koolitustel (kokku 7)
Kus muuhulgas jagasid oma kogemusi

Projekti 4 valdkonnas ja ka väljaspool kontorit

1. Keskkonda vähekoormavas liikumises
2. Jäätmete käitlemisel
3. Energia kokkuhoiul
4. Rohelistel riigihangetel

Muutused Tallinnas

- Tallinnas viidi ökotugitegevused tegevusena:
  - Tallinna keskkonnastrateegiasse
  - Ja Tallinna põhimäärusesse
  - Tulevikus kavas vastu võtta ökotugitegevust sätestav linnavalitsuse määrus
- Määruse eelnõu testimiseks viidi mudelina Tallinna Keskkonnaameti põhimäärusesse
  - Ökotugitegevused, mida kõik töötajad peavad tegema
- Praktilised tegevused Keskkonnaametis

Muutused Rakveres

- Rakvere võtab 3 elektrilgratast kasutusele (säästa ja päästa raames, et kasutada CO2 kvoote), tavaline laenus töötab ka
- Roheline valgus – kasutame linna valgustamiseks rohelist energiat
- Kleepsud
- Helkurid
- Plakatid
- Keskkonnategevused ülelinnalistel ettevõtmistel

Muutused Tartus

- 2011 a. algusest üleminek digitaalsele dokumendihaldusele
- Ökoraamatukogu (18 erinevat keskkonnaalast raamatut)
- Ökoklubi – vaba vestluse vormis kuukoosolekud
- Taaskasutustuba – jäta ja võta
- Inimesed on hakanud asjatult põlevaid tulesid kustutama

Muutused Tartus 2

- Riigihangete hindamises paberikulu vähendamine
- Täna on riigihanked üleval ftp serveris, sellega on harjunud ka pakkujad
- Korraldatud jäätmeveo vabastused, blanketid on veebis ja ka vastused e-postile
- Saab võrrelda paberkirjade väljasaatmist, see on aastaga vähenenud 50%
- Autot enam tööl ei kasuta, käin jala
- Tavaline pesukott puuviljade ostmiseks poes
- Naistepäeval kingiti lillede asemel seemneid

Ökotugiisikute kogemused 3st linnast

Liikumine

- Kui juht saab aru ja näitab isiklikku eeskuju, hakkavad ka teised huvituma ja tegema
- Saime jalgrattad 10 aastat tagasi, aga ka projekti alguses ja lõpus
  - - Tallinnas saavad soovijad kasutada 2 nädala kaupa
- Soov: Ametnikule ühistranspordi kuupilet ametiauto asemel

Jäätmed

- Prindime võimalikult vähe
- E-arved ja digiallkirjad
- Kasutame paberi II poolt
- Vaikselt ikka prügi sorteerime
- Prügi sorteerimine igas haldushoones Tartus – kontrollisin, et prügi läheks õigesse korvi
- Aga koristajad – kuhu ja kuidas nad prügi viivad
  - Lepingud muudeti, et liigiti kogumine end õigustaks
- Pandipakend kogutakse ise ja viiakse ära

Kordus- ja taaskasutus

- Riiete ja muude tarbeesemete korduskasutus
- Ameti töötajatele hakkame kinkima mälupulkasid, mis on taaskasutatud papist, õnnestus veenda juhatajat selles
- Olen vähendanud kilekotikasutust, kasutan kaasavõetud riidekotti
- Sünnipäevadel oma nõud kaasas
- Taaskasutatavad ehitusmaterjalid kogume kokku, näiteks radiaatoreid, uksi, aknaid, tänavakive
- Kodumajapidamises ainult paberist kotid

Energia kokkuvõid - Süsteemi muutes on võimalik muuta ka harjumusi

- Oli võimalik veenda IT osakonda, et ööseks arvutite väljalülitamine on võimalik
- Teises linnas see võimalik ei olnud – senini uuritakse miks?
- Tuled ei põle enam kuskil asjatult
- Sorteerin prügi, sõidan jalgrattaga, veenan teisi, et ka nemad kustutaksid tulesid
- Printeri saab automaatselt seadistada 2 poolsele trükkimisele

Energia kokkuvõid 2

- Väikeste ÖTT reeglite ülespanemine aitas, näiteks printeri kõrval
- Panna otsene juhatus ka kirja, arvuti või koopiamasina juurde –
- või panna kahepoolne trükkimine automaatseks eelistuseks.
- 65000 väärteoprotokollide juurde ei prindita enam paberit kontode väljavõttega ja paberi kokkuvõid oli 65 000 lehte aastas
- Juhataja toetab ökotugiisikuid, ja ökotugitegevusi, sh kustutab ka tulesid, kui vaja

Energia kokkuvõid 3

- Kustuta asjatult põlev valgus, kuid hoia silmi ja kolleegide omi
- Veeautomaadi süvaanalüüs – kui topsid puuduvad, on vee kasutus väiksem- kasutada klaasist klaasi või savist kruusi või puust
- Keskkonnaametis likvideeriti veeautomaadid, toodi tagasi ja vist läheb välja
- Panna kraanile filter ja saab ka joogivett

Mis motiveerib ökotugiisikuid?

- Eeskuju (eriti juhi oma) motiveerib
- Teadasaamine motiveerib
- Kodus sorteerimine vähendab ka kulusid, näiteks duššitsiku kasutamine vähendas veekulu tunduvalt
- Ühiskondlik arvamus
- Reaalse muutuse tajumine kontoris
- Koolitused, sotsiaalne võrgustik, uued ja erinevad vaatenurgad
- Võimalus 1 päev kuus ökotugitegevustele pühenduda

Rohelised riigihanked

- Ameti juht saatis kirja kõigile töötajatele, et ökotugitegevused on vajalikud ja need on elluviimiseks
- Eestis ei toimi riigihanked, vaid ainult vähempakkumine – sest tingimustes on see võimalus
- Liiklusvahendite hangetesse CO2 piirmäärad sisse
- Soov: osa hangitavatest ametisõidukitest peavad olema keskkonnasõbralikud (elekteril, biometaanil)

Vajadused

- Reaalselt peab olema igas osakonnas ökotugiisik, ei piisa ainult sellest et ametis on 1 ökotugiisik, eriti kui osa inimesi on erinevatel korrustel
- Elektroonilisi toimikuid täna veel ei tehta, riiklikult reguleerimata, lähitulevikus võib vähem arhivaare vaja minna
- Leida igale linnale ja töökultuurile optimaalne **tasakaal** formaalse ökotugitegevuse **kohustuslikuks** tegemise ja teadlikkusest tuleneva **vabatahtliku** valiku vahel toimida keskkonnasõbralikult

Täname kuulamast ja kaasa mõtlemast!

